

ЗАКОН ЗА ПОМИЛУВАЊЕ¹

(Пречистен текст)

Член 1

Претседателот на Република Македонија дава помилување на поименично определени лица за кривични дела предвидени со закони на Република Македонија, согласно со одредбите на Кривичниот законик и одредбите на овој закон.

Претседателот на Република Македонија дава помилување и за кривични дела пропишани со кривичен закон на друга држава, доколку сторителот е македонски државјанин и казната ја издржува во Република Македонија врз основа на извршување на кривична пресуда на странски или на меѓународен суд, ако тоа е определено со меѓународен договор, или ако постои реципроцитет, или ако санкцијата ја изрече и домашниот суд според Кривичниот законик.

Помилување не може да се даде на лица осудени за кривични дела против изборите и гласањето од Глава шеснаесетта од Кривичниот законик (“Службен весник на Република Македонија” број 37/96, 80/99, 4/2002, 43/2003, 19/2004, 60/2006, 73/2006, 7/2008 и 139/2008), кривични дела против половата слобода и половиот морал од Глава деветнаесетта од Кривичниот законик сторени спрема деца и малолетни лица, кривични дела против здравјето на луѓето од Глава дваесет и прва: кривично дело неовластено производство и пуштање во промет на наркотични дроги, психотропни супстанции и прекурсори од членот 215 и кривично дело овозможување на употреба на наркотични дроги од членот 216 и за кривични дела против човечноста и меѓународното право од Глава триесет и четврта од Кривичниот законик.

Претседателот на Република Македонија не може да даде помилување на лице државјанин на Република Македонија кое издржува казна во Република Македонија, а е осудено со пресуда на меѓународен кривичен суд.

Член 1 - а

Претседателот на Република Македонија со помилување дава ослободување од гонење, или потполно или делумно ослободување од извршување на казната, ја заменува изречената казна со поблага казна или со алтернативни мерки, или определува бришење на осудата, или ја укинува, односно определува пократко траење на определена правна последица од осудата или на казната.

Со помилувањето може да се определи укинување или пократко траење на овие казни: забрана на вршење професија, дејност или должност, забрана на управување со моторно возило на сторителите кои се возачи по занимање и протерување на странец од земјата.

Член 2

¹ Овој Закон е донесен од Собранието на Република Македонија на 25 март 1993 година, а објавен е во „Службен весник на Република Македонија” број 20 од 2 април 1993 година.

Измени и дополнувања на законот објавени се во „Службен весник на Република Македонија” број 12 од 28 јануари 2009 година.

Измените и дополнувањата се составен дел од овој пречистен текст.

Постапката за помилување се поведува по молба на осуденото лице или по службена должност.

Во корист на осуденото лице молба за помилување може да поднесат брачниот другар, роднина по крв во права линија, брат, сестра, посвоител, посвоеник, хранител или старател.

Постапката за помилување по службена должност ја поведува министерот за правда.

Член 3

Постапка за помилување за ослободување од кривично гонење се поведува само по службена должност и може да се поведе во секој стадиум на кривичната постапка.

Постапката од ставот 1 на овој член ја поведува министерот за правда.

Член 4

Постапката за помилување е итна.

Член 5

Молбата за помилување се поднесува до претседателот на Република Македонија, преку судот што ја изрекол пресудата во прв степен.

Кога молбата за помилување е поднесена до друг орган или институција, тие се должни без одлагање да му ја достават на надлежниот суд.

Лицето кое се наоѓа на издржување на казна, молбата за помилување ја упатува до надлежниот суд преку управата на казнено - поправната установа во која ја издржува казната. Казнено - поправната установа во рок од осум дена од приемот на молбата дава извештај за поведението на осуденото лице, односно други податоци што се од значење за решавање на молбата и ја доставува до надлежниот суд.

Кога молбата за помилување за лице што ја издржува казната е упатена непосредно до судот, истиот, извештајот и податоците од ставот 3 на овој член веднаш по приемот на молбата ќе ги побара од казнено-поправната установа во која лицето ја издржува казната.

Член 5 - а

Претседателот на Република Македонија со одлука формира Комисија за помилување и го определува составот и бројот на членовите на Комисијата која донесува деловник за начинот на нејзината работа.

Комисијата за помилување при подготвување на предлозите ги има предвид следните критериуми:

- природата, видот и тежината на извршеното кривично дело,
- личноста на осудениот и неговиот поранешен живот, поведението на осуденото лице по осудата и за време на издржувањето на казната, односот спрема извршеното кривично дело, поранешната осудуваност, постигнатиот степен на ресоцијализација, возраста и здравствената сосотојба на осудениот и неговите семејни прилики и
- влијанието на актот за помилување врз средината од каде што потекнува осудениот и средината каде што го извршил кривичното дело.

Член 6

Молбата за помилување може да се поднесе по правосилноста на пресудата.

Молбата за помилување може повторно да се поднесе по истекот на три месеци од денот на донесената одлука по претходната молба, кога е изречена казна затвор или малолетнички затвор во траење до една година по истекот на шест месеци, кога изречената казна е над една до три години, а кога е изречена повисока казна од три години, по истекот на една година.

Молбата за помилување може повторно да се поднесе по истекот на пет години од денот на донесената одлука по претходната молба, кога е изречена казна доживотен затвор.

Ако постапката за помилување е поведена по службена должност, рокот за повторно поднесување молба за помилување од ставот 2 на овој член тече од денот на донесувањето на одлуката за давање на помилувањето по службена должност.

Член 7

Судот со решение ја отфрла молбата за помилување поднесена од неовластено лице, односно кога помилувањето е недозволено или кога повторно е поднесена молба за помилување пред истекот на определениот рок.

Против решението од ставот 1 на овој член дозволена е жалба до повисокиот суд во рок од осум дена од доставувањето на решението. Повисокиот суд по жалбата одлучува согласно со одредбите на Законот за кривичната постапка, пропишани за жалба против решение.

Член 8

Во постапката за помилување судот и другите надлежни органи можат да собираат податоци и изветувања потребни за решавање по молбата и од други органи и институции.

Судот пред да ја достави молбата за помилување до Министерството за правда ги проверува фактите и околностите важни за решавање, на кои се повикува подносителот во молбата и извештајот за тоа го приложува кон молбата.

Судот е должен молбата за помилување веднаш да ја земе во постапување и најдоцна во рок од 30 дена од приемот да ја достави до Министерството за правда со сите списи.

Член 9

Министерот за правда по приемот ја разгледува молбата и другите списи и заедно со својот предлог во рок од 30 дена ја доставува до претседателот на Република Македонија.

Член 10

Судот, односно Министерството за правда ја запира постапката за помилување ако осуденото лице ја повлече молбата за помилување, ако ја издржало казната, ако престанала правната последица од осудата, ако е донесена одлука на судот по повод вонреден правен лек или ако осуденото лице умре во текот на постапката за помилување.

Член 11²

² Овој член е бришан со Законот за изменување и дополнување на Законот за помилување објавен во "Службен весник на Република Македонија" број 12 од 28 јануари 2009 година.

Претседателот на Републиката по исклучок може да дава помилување и без спроведување на постапка за помилување пропишана со овој закон кога е тоа од интерес за Републиката, или кога посебни околности што се однесуваат на личноста и на кривичното дело укажуваат дека е тоа оправдано.

Член 12

Кога со помилувања изречената казна се заменува со условна осуда, соодветно ќе се применуваат одредбите на Кривичниот законик за изрекување, на условна осуда, нејзиното дејство е отповикување со тоа што времето на проверување не може да трае повеќе од три години и што кон условната осуда не се одредува заштитен надзор, ниту на условно осудениот му се наложува исполнување на посебни обврски.

Член 13

Кога со помилувањето се определува бришење на осудата, бришењето не е ограничено со видот на кривичното дело, ниту со висината на изречената казна.

Член 14

Министерот за правда донесува Упатство за постапување на судовите и казнено-поправните установи по предметите за помилување, во рок од 30 дена од денот на влегувањето во сила на овој закон.

Член 15

Со денот на влегувањето во сила на овој закон престанува да важи Законот за помилување (“Службен весник на СРМ” број 15/77).

Член 16

Овој закон влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во “Службен весник на Република Македонија”.